

**БОРІТЬБА В КОНГРЕСІ ЗА ВОЄННІ
ЗІСКИ**

ВАШИНГТОН.—У конгресі виникла цікава боротьба між сенатом і палатою послів за те, який закон має бути ухвалений про зиски в війні.

У вівторок комітет для військових справ у палаті послав постанову про зиски повний палати до ухвалення проєкту МекСвейна, котрий годиться за поглядами адміністрації в цій справі, а котрий пропонує досить помірковану контролю промислів на воєнний час.

Зате в сенатському комітеті для військових справ панує настрій за проєкт, котрий заводять дуже драстичну контролю над усіми зисками підприємств у часі війни. Цей законопроєкт, який був ухвалений, забороняє всі зиски корпорацій понад 6 процентів; приватні люди мали би платити такі приховані податки, що просто не було би в часі війни більшого особистого приходу, як 10,000 доларів на рік.

Сподіваються ухвалення менше крайнього проєкту палати послів.

Сенатський комітет почав рівночасно розслід над будовою кораблів.

**ВОЄННІ ВИДАТКИ АМЕРИКИ НА НАСТУПНИЙ
РІК.**

ВАШИНГТОН.— Як можна виснозити з проєктованих тепер законопроєктів, американський уряд видасть на військові цілі у наступній році, що почне 1-го червня, суму 800 мільйонів доларів.

Конгрес іще не ухвалив бюджету для департаменту бюджет у сумі 341 мільйонів доларів, котрий потребує лише підпису президента, щоб стати законом. Для не-військових цілей діват цей департамент ухвалу на 60 мільйонів доларів.

Конгрес же не ухвалив бюджету для департаменту флоту; проєкт, що йдів буде ухвалений, пропонує дати йому 489 мільйонів доларів, але військовий комітет може зменшити цей видаток до 475 мільйонів.

Крім цих безпосередніх видатків на військові цілі є ще в інших преріжних законопроєктах постанови про видатки, які мають теж значіння для збройних сил держави.

ЗА ПРОТИВОВІЙННИЙ СТРАЙК.

НЬО ЙОРК.— Студенти американських колегій і університетів підготовляють загальний студентський страйк проти війни. Має він відбутися 12-го квітня.

Д-р Н. Ботлер, президент Колумбійського університету, виступив проти страйку, бо, мовляв, він не є добрим способом для поборовання війни. Краще було б, каже він, якби студенти організували політичну кампанію проти усіх політиків, що попірають у якийнебудь спосіб війну.

ЗАБАГОТА ГАЛЕРІЙ.

ВАШИНГТОН.— На домагання сенатора Робінсона, провідника демократичної більшості в сенаті, президія палати казала очистити галерії палати з гостей, бо вони робили стільки галасу, що сенатори не чули своїх власних промов.

По годинний нараді без галерій сенатори прийшли до переконання, що їм перешкодили не так дуже люди галерій, як вони самі своїми балачками, і галерії наново відчинено.

СТРАЙК У КОПАЛЬНИХ ВУГЛЯ.

ПІТСБґ (Па.).— Більше як тисяч майнерів вийшли дня 1-го квітня на страйк у долині Алегені. Страйк не має попертя майнерської юнії, котра згодилася з власниками копалин про продовження контракту до 16-го червня.

Пояснюють його загальним невдоволенням майнерів з умовин праці, котрі не дають робітникам навіть стільки, щоб купити хліба для своїх родичів.

КАМПАНІЯ УРАДУ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

ВИЛКС БАРЕ (Па.).— Стейтова поліція почала розганяти всі збори страйкарів у цілій околиці, обнятий страйком майнерів.

Коли копалині Ванами, що належить до підприємства Глен Аделі Ковл Ко., прийшло до сутички між кількома сотнями пікет та стейтровою поліцією. Поліція побилі палками кількох страйкарів, але не арештувала нікого.

Про менші біди доносять з Нантиковку.

ЦІКАВИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ДИКТАТУРИ.

НЬО ЙОРК.— Едвард Ф. Гаскел відомий болгарському урядові «хрест героїчного заслуги», котрий болгарський король Борис Третій дав був у 1927-м році його батькові, Едвардові Гаскелю, конгресу національному мисіонарству, за його 40-літню працю в Болгарії.

Відаючи ордери, Гаскел написав, що він хоче в цей спосіб запротестувати проти військової фашистської диктатури в Болгарії.

**ЗАМІСЦЬ ДО АБІСИНІЙ ВІД-
ДІЛ ІТАЛІЙСЬКИХ ВОЯКІВ
УТІК ДО АВСТРІЇ.**

З Інсбрука повідомляють, що через італійсько-австрійський кордон перейшов відділ італійських воєнків до Австрії. Ці воєнки є Німцями, яких змобілізував італійський уряд в Альто Адже, щоб вислати їх до Африки. Оскільки воєнки воліли втекти до Австрії, ніж їхати до східної Африки. Утікачі оповідають, що головний контингент італійських воєнків, яких вислав італійський уряд проти Абіссинії, складається з Німців і Словенців. Тільки команду над ними воєнками перебували фашисти. Втеча італійських десантерів завдала чимало клопоту австрійській владі, бо десантери це колишні Тирольці і населення Австрії ставиться до них з великою симпатією. Тому, що в останніх місяцях відносини між Італією і Німеччиною дуже холодні, пошла агітація за прилучення німецького Тиролю до Австрії як пак до Німеччини. Однак Австрія є в тісному політичному союзі з Італією і не хоче за ніщо в світі згинути на себе підозріну, бунімо перебуваючи в себе десантерів. Місцеве влада в Інсбруку же на вказівку з Відня. Знову центральний уряд же нетерпеливо на поворот канцлера Шушніга з Лондону.

**БЕЗРОБІТНИЙ ЗАХОПІВ
ЛЮКОМОТИВУ.**

У Франції коло 176 безробітний Арман Ланг сів на люкомотиву й хотів його поїхати до Парижа, щоб знайти собі там роботу. На шасті не все завважив залізничний урядник. Він вніс їх виходити на ту люкомотиву і задержати її. За кілька хвилин він самим шляхом, що він мала їхати згадана люкомотива, надіслав особовий поїзд. Катастрофа була би неминуха.

**ТРАГІЧНА ПОДІЯ БІЛЯ
ГРОДНА.**

20-літній Александер Мікшевич, ідучи возом зі своєю наренченою Феліцією Тарасевич, направили на річку Світоїх на міст, який заклада водою, прибула на пів метра високо. Довкола шумили річки хвилі розбухані річки. Всіх так обомолоді рішати дитини на другий берег. Коли він знайшовся на середині моста, хвилі вхопили віз з конем і скинули в глибину. Даремні були зусилля молодих людей рятуватися. Вони пішли з водою, а людям удалось вилотити тільки частини воза з конем.

ФАЛЬШИВИЙ АДВОКАТ.

У Варшаві арештовано Яна Домбровського, що подавав себе за кандидата адвокатури і він адвокатський канцелярію, хоч не мав до цього ніяких кваліфікацій. У часі ревізії знайшли у його фальшивою натуральне свідоцтво і фальшивий відпис диплому з університету правничого відділу у краківському університеті. Знайдено при цьому спис клієнтів фальшивого адвоката, що повірили йому ведення своїх справ. Тимчасом устійнено, що Домбровський скінчив лише 5 гімназійних класів. До заземкування Домбровського причинялася його жінка. Вони пібралися тому рік, за ті гроші він отворив канцелярію, а за кілька місяців її покинув.

**КОНТРЕВОЛЮЦІЙНІ ІДЕЇ
В БОЛЬШЕВІЙСЬКИХ ШКО-
ЛАХ.**

Московська «Правда» бе у дзвін на тривогу з приводу проникання до шкіл контреволюційних ідей. Ворожа клася — пише «Правда» — поведла боротьбу за душу молодого покоління і може початися вже великими успіхами. Контреволюційними ідеями захопилися уже не тільки студенти вищих шкіл, але також учителі, яких виховують у спеціальних виховних заведеннях.

Троцькізм і велико-роспійський шовінізм загіндалися головні в Казані, Нижньому Новгороді, Тамбові, Оренбургу, Орлі, Києві, Луганську, в московських інститутах ім. Бубнова і т. д.

«Правда» пише, що 25 мільйонів шкільної молоді в початкових і середніх школах наражені на вплив контреволюційних гасел.

ВОДНІ РОБОТИ В КРАЮ.

Програма водних робіт у Галичині, на якій призначено 50 м. за., вже устійнена. Роботи, що розпочнуться вже в травні ц. р., обіймають регуляції й облаштування рік у західній і середній частині краю. Крім військ мають бути урегульовані ріки Сала, Скава, Раба, Дунаець, Бяла, Бисюк, Син і дорічка Сину. На Дунаїш проєктується будова водної електростанції. Отже проєкт східної Галичини збудує, хоч багато з них домагалися регуляції, як про це переконується кожного літа. Роботи розложени на два роки і цього року мають зужиткувати 25 млі. за. Скористає з них населення краківського й почасті львівського воєводства, при чому зявиться трохи промислу, головним камінем і фабрики цементу.

МАШИНА-МОЗОК.

У математичному університеті вибудували рахувачину машину, що застосовує на назву «Сталевого мізку». Вона рішає без помилок математичні вправи, на якій треба кілька годин праці. Нпр., коли подати швидкість стрільня, яке виїтає з дула гармати і кут нахилу — машина відповість, яка позиція цього стрільня у просторі в даний момент, його швидкість, зменшену супротивом повітря й означити віддаль, де вона впаде. Цей «робот» інтегрує диференціальні рівняння, вираховує складні цифри на підставі формул механіки та фізики, тощо.

ВИБІВСТВО В ЛИСИНІЧАХ.

Дня 1-го березня ввечерю невідомі люди вдерлися до газетного в Лисиничах. 48-літнього Якова Вагнера, і закінчили урками загнали йому шість ударів в голову, з приводу чого наступило залягання черепу. Вбивчині втекли. Ратушного повістувалі з Львова реуєвало Вагнера до загальногоспітально. Ведуть слідство в тій справі.

**ПРИМУС ШИРИТИ ПІЯН-
СТВО.**

Щоб державний скарб мав більші доходи, в румунському міністерстві фінансів обміркують план зобов'язати продавати алкогольними напівками до продажі означеної найменшої кількості спирту.

**ЗАЛЮБЛЕНА УРЯДНИЦЯ
ПОМАГАЛА КРАСТИ ГРОШІ
З П. К. О.**

У Варшаві проголосили присуд у справі аферистів, що намагалися обманити П. К. О. сфальшованими переказами і виманити 60.000 за. Головного фальшивітника, Вікяка, за судили на 4 роки в'язниці, 3 роки помічника, Грабського, на 3 роки, а бувшу урядницю П. К. О. Ястембську, що вальшувала махінації аферистам, за судили на 1½ року в'язниці з припиненням кари. Суд прийшов до переконання, що її втягнув до справи один з обманців та що вона помагала йому, бо була в ньому залюблена.

**СЛІДАМИ ПОЛЬСЬКОЇ
ПОЛІЦІЇ.**

У містечку Крайові (Буковина) вбито в таємничий спосіб стару, багату паншу Шербаньску. Поліція арештувала трох осібників, що під допитами поліції призналися до вбивства. Все було у порядку, якби не якийсь четар Адриан Петреску, що виснагок викидив совісті признався, що то він убив і записував Марію Шербаньську. Дуже неприємна історія для поліції, бо тепер виходить наверх, яких способів уживала поліція, щоб арештовати призналися до вбивства. От що оповідає робітник Наїса, що його арештовано, підозрюваний в убивстві: «Від години 12-тої до 3-тої вночі бито мене волювою жидів, потім взували мене руки й ноги, всунали брук між коліна й так я вивівся як м'яч у повітрі. Голову завинули мені в якусь шматку й били по голах підлошав. Та коли я в по трох годинах мук не признався до вбивства, поставлено мене на залізну плиту, під яку покладено миску з горічким вуглем. Я зімлів, а коли прийшов до себе, сказав мені, що я признався до вбивства». Усі три арештовані, яких пушено на волю, мадають відшкодування від держави по пів мільйона левів.

**ЩО ШВЕДСЬКІ УЧЕННЯ
ПРИНСІЗ БІРМИ.**

Шведський професор Малайяс вернувся з жіночко до Швеції з подорожі по Бірмі; де збирав різні роди комах і рослин. Відвідавши шведські подорожні відвідали околиці, де ще досі не ступила була нога білої людини. Стрінули там племена, яких члени знамениті стрільці. Вони стріляли до експедиції, а вкінці зміялися та на знак мира показали величезного мотила. Бритійська влада перестерегла професора Малайяса, щоб не йшов у ті околиці, та він не послухав і привіз до Швеції багато водноземних звірят і інших звірів невідомих сотворів.

**ЗА МАХІНАШІ ЧЕКАМІ
І ВЕСЛЯМИ.**

У Варшаві скінчилися розправа проти адвоката Ліпацевича і тов., обвинувачених за різні махінації чеками і веслями. Обвинувачений Броніс Міхальський, вітчим Ліпацевича, що представлявся не раз як брат міністра справедливості Міхальського, засуджений на 3 і пів року в'язниці. Таку саму кару діват обов. Ліпчинський і тов. Фітас. Ліпчинський діват 3 роки в'язниці, а обов. Володаревича рк. Ліпачевичу тратити також право вести адвокатську канцелярію.

**КОМУНІСТИ ПРО ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ
ФРОНТ ПРОТИ СОВЕТІВ**

ЛОДЗЬ (Польща).— «Що Далей», орган троцькіського відлудку комуністів у Лодзі, помістив об'ємисту статтю А. Ліпського п. з. «В українській kwestії». В тій статті автор твердить, що «українське питання набирає особливого значіння не тільки тому, що в межах польської держави є біля 6 мільйонів Українців, і то на теренах, на яких вони творять абсолютну більшість, але й тому, що в Чехословаччині (Закарпаття) і в Румунії (Буковина), а перш за все в СССР, де українська республіка творить один з найважливіших стовпів робітничої держави, маємо великі українські скучення».

Далі пише він, що «кожний агресивний план у відношенні до СССР мусить зачепити за українську справу». А ще далі стверджує, що на українських землях під Польщею і на імміграції повстав один спільний всеукраїнський фронт, який змагає до війни з СССР і до відірвання совєтської України. А як пририну цього подає те:

«Українські націоналісти різного покроя не поінформували використати злочинну політику Петшиєва, Затонського, Балицького на терені совєтської України. День у день біли в дзвін на тривогу на тему «московського імперіялізму червоних царів» і т. д. Сталінська політика (голод на Україні в 1930 р., примусова колективізація, бюрократизація режиму, бюрократичні чистки і т. д.) давала досить смачного жиру. Самогубство найпопулярнішого українського лічча, Скрипника, доповнило мірку. В Галичині й на Волині маси симпатиків, а навіть членів партії обьявляють констракція й цілковиті дезорієнтація. А коли додамо останні маючі арешти і розстріли, вже не при допомозі судів, але «ударним порядком», то стане зрозумілим, чому в Галичині мб повстати одностайний національний фронт під гаслом інтервенції проти СССР».

**І ВАРШАВСКА КОНФЕРЕНЦІЯ НЕ ДАСТ ПО-
ЗИТИВНИХ НАСЛІДКІВ.**

ВАРШАВА (Польща).— Розмови британського дипломатичного висланника Ідена з Пільсудським і представниками польського уряду представляють назгал так, що вони цікаві хіба з психологічного боку, бо з практичного не доведуть до нічого. Але формально виглядає, що ніби Англія і Польща приятелі та йдуть одним шляхом.

**ОРИГІНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ ПРОТИ КАРІ
СМЕРТІ.**

ЛОНДОН.— У часі, коли вишали підозніра Ліонарда А. Бріггстона за те, що вбив свого товариша, мільонера пані Вайолет ван дер Ест дивувалася зі свого коштовного автомобіля, що стоя на вулиці, пропагандистку акцію, звернену проти карі смерті. В той час літали над Лондоном її три літаки з довженими биндами, на яких було написано «Геть із корою смерті». Заразом із голосників, які везено на численних троках, розносили спів гімну «Стійте при мені», а 50 чоловіків з бородами носили образи з жіночко, що стоїть на шафоті.

Пані Ест, років 50, є вдовою по голяндському фабриканті пасти до голени. Сама вона має три великі бізнеси і мешкає в одній з найбогатших палат. Веде вже довгий час кампанію проти засудів смерті. Для цієї пропаганди удержує три банди, три величезні голосники і багато приватних автомобілів для агітації.

НЕ НАДІЯТИСЯ ЧУДЕС.

РИМ.— Прем'єр Муссоліні каже, що не треба думати, що підчас конференції яка відбудеться в Стрєзі між Італією, Францією й Англією, прийде до якихсь епохальних рішень, бо вже добре буде якщо ті держави знайдуть спільну мову хоч на випадок тільки деяких подій.

НІМЦІ МОЖУТЬ УЖЕ СТАВИТИ ОПІР.

МІНХЕН (Німеччина).—Рудольф Гес, віце-міністер без теки, є того переконання, що Франція й інші держави чиняться тепер з Німеччиною тільки тому, що знають, що вона вже може ставити їм збройний опір.

ПРОДУКУЮТЬ ГАРМАТИ, АЛЕ Є ЗА МІР.

ЛОНДОН.— Генерал сер Герберт Лоренс, голова Вікерс Лімітед, найбільшого сталеної компанії, що продукує все, що потрібне в тім роді для зброєння, заявив на зборах шерівців, що війна при неслаб компанії більше шкоди ніж зиску. Заразом накинувся він на доходження, які поробив американський сенат у справі зброєння. Казав, що ті доходження принесили більше шкоди ніж добра, бо були оперті на фальшивих і неточних інформаціях.

ЛЯВАЛЬ ВИБИРАЄТЬСЯ ДО ВАРШАВИ.

ПАРІЖ.— Французський міністер заграничних справ, Ляваль, діват запрошення відвідати Польщу. Він готов теж відвідати Берлін, якщо його туди запросять. Поїздка матиме на цілі розсвідити, до чого властиво договорився британський дипломат Іден у Берліні й Варшаві.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції не відповідальні.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить послирати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Свобода": B'ergen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: B'ergen 4-1016.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ ТУДИ ШЛЯХ ДО ВОЛІ!

Польська преса в Америці, а навіть американська, подала недавно за Польською Агенцією Телеграфічної висті про виступи д-ра Степана Барана проти терористичної акції, введеної під фірмою Організації Українських Націоналістів. А ось "Діло" з 14-го березня приносить нову статтю того ж визначного діяча з табору УНДО, в якій він знову звертає увагу заоксаєнської імміграції, щоб вона не підпадала грошево акції О.У.Н. Між іншим читаємо в ній ось так:

"З патріотизму і з охоти допомогти у здійсненні нашого державного ідеалу — не знаючи при цьому майже зовсім правдивих відносин у старому краю — жертводавці дають на ціло, що у своїй ідеальній послідовності вираз відомого від здійснення наш державний ідеал. Акція підпала ОУН може знову спровокувати катастрофу, подібну, або ще гіршішу, яку спровокувала влітку в осені 1930 р. у виді т. зв. пацифікації. Акція ОУН за океаном може скінчитися болотним рахунком наших установ і жертвам наших діячів у Галичині, чи може на Волині, а до цього не сміє прикласти своєї руки наша заоксаєнська еміграція. Чейже там знайдуться люди, що схотять і зуміють розсипати нашому заокеанському громадянству, що воно не повинно і не сміє допомагати деструктивній і руйнівній роботі у старому краї і спричинити нові невимовні загрози для нашого тутешнього національного збірного життя".

Ось так ми точно передали те, що д-р С. Баран хотів передати заоксаєнській імміграції, а що ми й без цього писання знали, бо старий край нам не чужий, ні не чужі нам настрої в краю. Сотки листів, хочам їх надсилають з різних сіл з рідного краю, дають нам який образ того, що діється в душі наших селянських мас. Тільки зміст тих листів є цілком інший від змісту статті д-ра Барана. І дух, який повіває з тих листів із сіл, є теж інший від духу д-ра Барана і йому подібних.

Якщо д-р Баран писав нам, що революційна підготовка наших мас потрібна, але їй слабий хідом, що вона не є як слід організована, не добре нами контролювана, що в ній є багато недоліків, що забарго наших людей іде до тортури, та що треба імміграції, яка піднімає ту справу, вглянути, щоб такі недоліки були усунені, — то ми розуміємо д-ра Барана.

Але як він виступає проти революційної акції, бо боїться нової пацифікації, нових жертв з боку наших установ і осіб і нової шкоди — то це є відступ з позиції, яку зявив наш парі 1-го листопада 1918 р. З таким відступом не можна погодитися, якщо хочемо стати вільним і державним народом.

В. Будзинський.

ПОМІЧ МЕДВЕДЯ

(Історичне оповідання).

— Се я хотів промовчати. Та коли вже зачав і ти напирася, скажи ж те. Іншаке ти може гадав би, що я клуню підпала, коли в ній спав я-кийсь мандричак. А може ж я-кийсь мандричак, що я його вбив і затягнув до клуні?

— Як так погадує. Та погадує так не один, що вас не знає.

— То було так: Щоби жінка мусіла увірвати в мою смерть, я вночі пішов на татарське кладовище. Тому який пятачок років у нас побилі багато то Татар. Іх поховали окремо за селом. Могили вже було дуже незначні. Деякі позпадалися...

— Вже вгадуєте! Як викопали кости Татари, занесли до клуні, поклали на солову раку з вашими чобітьми і підпалили.

Ось бачили, як то було. Ніхто не побачив, що на татарський кладовище розкидали могили. Нікому не прийшло на гадку, що до клуні за мандричак татарські кости?

— Бачте, ваш сусід казав, що те не могли бути ваші кости, а з чоловіка мещного, ніж ви.

— Бо я кождо мого розселив покласти на некий вийнятий гілляк, відокремивши спершу о-

ПОЗІР! ЗІБКА!

Під таким наголовком поміщено в старожарів часописі "Новий Час" з дня 14-го березня б. р. голос комбатанта М. Вербицького, бувшого старшини Української Галицької Армії (У.Г.А.). Складався так, що голос цей появився саме в ричині цього злогомоного, в яким Рада Амбасадорів тому 12 років признала Галичину Польщі.

Голос цей піднесено у звязку з дискусією, яка ведеться в краю на тему потреби організації всіх наших творчих сил, а в першу чергу бувших військових У.Г.А. М. Вербицький підніс такі думки:

"Нашому поколінню припала боляча почесна роля бути, «лицарями абсурду», а це не часто повторюється. А хоч ми не змогли закрити зуботобу волі і державної незалежності, та кровю серця і кістками наших товаришів проклали шлях до Ідеалу. За наш труд і саможертву нам заплачено щедро: ми мали щастя бути жовнірами Української Держави! Багато наших товаришів поклали в тому переконанні, що створена їхніми руками держава остоїться, як скала серед ворожої бурі і напору. Нам це щастя не судилося. Ми бачили упадок держави, ми пережили розгром її армії. Але ми не зневірившись і не заламали рук в очаду. В сірі маси «цивілів» ми вернулись без лаврів на чолі, але з вірою в серці і дисципліною в крові.

"Поважна частина нинішніх наших активних та чільних осіб, це бувши військові. Без огляду на те, в якій ділянці і в якому характері вони працюють, курмує ними дисципліна і вірної служби свей справі. Але подальшою більшістю бувших військових У.Г.А. порозкажана по цілому краю, а то і світу — марнувалася в боротьбі за само існування, веде життя самонас, незорганізовано. Багато наших бувших товаришів примиряє з голоду, без праці і без змоги заробітку.

"А яку почесну і піетозну осягну роль могла би відіграти у громадянстві власне така українська комбатантська організація. Є вправді у Львові та інших містах товариські клуби бувших військових, т. зв. «Молода Громада», до кот-

рих належать переважно самі бувши старшини, алеж не є це загальна організація з новою програмою і справді комбатантською ідеологією.

"А коли бувши військові державних народів давньо-давню організували і провадять великими і малими справами своїх народів, то тимбільше повинні ми зберегти і розбудувати ті моральні цінності, що їх криє в собі кожне, хочби сіре і незмітне комбатантське серце.

"Кадри бувших членів У.Г.А. ріднуть з року на рік. Про де-яких з бувших товаришів відомоюся з часописів, але про більшість ані ми, бувши військові, ані наша громадянство нічого не знає.

"А якби то було приємно від часу до часу улагодити зібз, дістати в руки і перечитати якийсь комунікат, якийсь завіт, або й приказ — саме від такої комбатантської організації.

"Перед нами щабля низка завдань, безбережів праці. Як легко вона-б ішла вперед, якби ми успіхами вона могла б унічати, кождо баву організовані, і то на платформі військового посягу і дисципліни. Так зявний «громадянський обов'язок» це одно, а військова дисципліна і посяг це зовсім інше. Громадянин «повинен», а військовий «мусить». Така різниця між нами, бувшими військовими і «цивільними».

"В звязку з повстанням такої організації бувших військових можна сподіватися, що й кооп. «Червона Калина» могла би видобути цікавого матеріалу, який нині затирється в пам'яті або марнується в нікому невідомих записках, а для нашої історії, для нашої традиції представляє неоспорну цінність. Тоді здобутий фонд для видання «Червоний Калина» не з'являється би так трудний, як сьогодні. Сказано — приказ і фонди на таке діло мусять бути!

"Кожний український жовнір, що остався в живих, свідок нашої історії, свідок недавнього минулого, живий документ! Осміліти його чимуси його загоріти може тільки така братська комбатантська організація.

"Час минає скоро, Перед на-

ми 20-ліття повстання Української Народної Республіки та Української Армії. До того часу слід би приготувати не тільки з програмою свята, але й мати за собою якусь творчу роботу. Тому повстання комбатантської організації є актуальне і з того огляду. Ініціативу повинні взяти на себе старшини і стрільці, що живуть у Львові; решту роботи виконують комбатанти, розсіпані по краю.

"Насамперед слід би приготувати статут, а далі перестати рестрації всіх живих бувших військових У.Г.А. як у краю так і за границею. Українська преса напевно не відмовить помочі.

"З нагод такої рестрації було б доцільним, щоб кожний член У.Г.А. подав усі свої особисті дані і дані, а також пережити свої і своєї частини, при яких служив у час. Рівночасно було б

бажанням, щоб кожний стрілець чи старшина подав, крім особистих даних, також назви всіх старших, підстаршин і стрільців, живучих і померлих, що так чи інакше зацікавлені в його споминах.

"В цей спосіб можна буде зібрати матеріал для повної і всесторонньої «Історії У.Г.А.»

"Не сумніваюся, що кожний нині живучий член У.Г.А. свою службу при ній уважає як буде уважати до смерті за найдорожчий спомина, за найкращу хвилину свого життя. О так! Було колись в Україні...

"Але не нам упадати духом, не нам, бувшим жовнірами У.Г.А. Дорогою організації — об'єднано себе в одну братську громаду, пригадаймо собі минуле, а певно краще, ніж цивільні, уложимо й виконаємо програму праці для майбутньої нашої нації. Товариші зброї — Позір! Зібрка!"

"НІКАК НАС НЕ ПАЙМАЄТЬ"

між ССР і Японією тижко не може прийти до війни, бо опір може ставити тільки сильний противник.

Коли українська армія в 1919 році йшла походом на Київ, її частини не раз тижками не могли натрапити на большевиків. Переходили через ліси, воші не раз на надуплених деревах знаходили написи: «Нікак нас не паймаєть!»

Точнось таку політику ведуть нині большевиські диктатори у відношенні до своїх ворогів: «Нікак нас не паймаєть!»

Починуючи їх трусливу політику є це, що Совети у своєму нутрі є безнадійно слабі. Смерть Кірова, а потім сотні без зумовлених у технічних чрезвычайних людях розкрили московсько-большевиського трупа. Посторонні глядачі, і то навіть такі, які колись прихильно відносились до большевиського експерименту, почали на сторінках чужої преси розкривати що хворобу Советів, і з їх описів можна собі вибороти ось такий образ:

Два чинники складаються на нині велику слабкість Росії. Першим є розкол у самій комуністичній партії, в якій змагаються дві струї: націоналістич-

— Коли ми ще не наздигали їх, то міщани мають ліпші коні, які можна було судити по їх вигляді, — сказав Гранічак. — Може Ляхи не наздигали їх, і вони втруталися? Може вони вже в Кручуні? Сяк вже недалеко.

— Дав би Бог, щоб вже були там!

Перед ними виринули куші. Тропа минала їх наліво. І, козали, спинивши троха коні, взяли у ліву руку, щоб ті куші вининути. Кінсь Ставський хотрий їхав поперед, чогось жажнувся і відскочив у бік. Причина зараз виявилася. В траві лежали залаті кровю трупи обсях мищан. Козали покірковували з коней, щоби прозирати, чи в них є ще які сліди життя. Показалося, що вони вже неживі. Придивившись ранами, Ставський сказав:

— Не забну, кому ті Ляхи вислали їх на той світ жожами? Вониж мали рушницю і пістолю. Чейже-лекше когось підійти і вбити з рушницю кождо, як пробиваючи ножем груді, а хоч би і крадьки ззаду плечі.

— Може опришки потерпали, що хтось його почути їх стріли?

— Тут, а ступу? Довкола, як далеко кождо гляне, нема одної деревини і крім отесу купки кушів, ні одного куші! На щось їм се було потрібне.

(Палі буде).

ВСТУПАЄТЬ ГРОМАДОЮ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПІСЬУВАННЯ РЕДАКЦІ.

І. М., Rochester, N. Y. — Не можна писати про збірку на читальню, а потім розписувати про цілком іншу справу, себто збірку на У. Р. Дім у Львові. Це дві окремі справи. Вн.

Е. Л.

